

Cultuurhistorische verkenning

Landlust en Gibraltarbuurt

C 13-021 Amsterdam 2014

Inhoud

	Inleiding	3
1	Beleidskader	4
2	Historisch stedenbouwkundige analyse	5
	2.1 Van gemeente Sloten naar gemeente Amsterdam	5
	2.2 Uitbreidingsplan Landlust	7
	2.3 Uitvoering Plan Landlust – de eerste experimenten met strokenbouw	11
3	Cultuurhistorisch betekenisvolle bebouwing, elementen en structuren	13
4	Conclusie	15
	Bronnen	16
	Colofon	16

Inleiding

Stadsdeel West heeft Bureau Monumenten en Archeologie (BMA) verzocht te adviseren over de bovengrondse cultuurhistorische waarden die bij het opstellen van het bestemmingsplan voor het plangebied Landlust en Gibraltarbuurt van belang zijn. Dit heeft geresulteerd in een beknopte uiteenzetting van de ontstaansgeschiedenis en een overzicht van de in het gebied aanwezige bovengrondse cultuurhistorische waarden. Voor de ondergrondse cultuurhistorische waarden verwijzen we naar het Archeologisch Bureauonderzoek van BMA.

Bij cultuurhistorische waarden gaat het over sporen, objecten, patronen en structuren die zichtbaar of niet zichtbaar onderdeel uitmaken van onze leefomgeving en een beeld geven van een historische situatie of ontwikkeling. In veel gevallen bepalen deze cultuurhistorische waarden de identiteit van een plek of gebied en bieden ze aanknopingspunten voor toekomstige ontwikkelingen. Het is meestal niet nodig alle cultuurhistorische elementen aan te wijzen als beschermd monument of gezicht. Het is wel van belang dat cultuurhistorische waarden worden betrokken in de planvorming en worden meegewogen in de besluitvorming over de inrichting van een gebied.

Begrenzing plangebied Landlust en Gibraltarbuurt

1 Beleidskader

Naar aanleiding van de Modernisering van de Monumentenwet en de wijziging van artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro, d.d.17 juni 2011, staatsblad 5 juli 2011, nr 339) dient per 1 januari 2012 bij het maken van bestemmingsplannen een beschrijving te worden opgenomen “van de wijze waarop met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten rekening is gehouden”.

In de toelichting van de Bro staat dat dit betekent dat gemeenten een analyse moeten verrichten van de cultuurhistorische waarden en daar conclusies aan verbinden die in een bestemmingsplan verankerd worden. Dit vermindert de noodzaak tot het aanwijzen van nieuwe beschermde monumenten omdat aan het belang van de cultuurhistorie dan waarde wordt toegekend via het proces van de ruimtelijke ordening.

Voor Amsterdam komt het verankeren van de cultuurhistorie in het proces van ruimtelijke ordening ook aan bod in de Beleidsnota ‘Ruimte voor Geschiedenis’ (vastgesteld 13 april 2005) en ‘Spiegel van de Stad, visie op het erfgoed van Amsterdam’ (vastgesteld 14 november 2011).

De Informatiekaart Landschap en Cultuurhistorie van de provincie Noord-Holland is een geografische uitwerking van de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie (besluit d.d.21 juni 2010). De kaart geeft in zijn algemeenheid informatie over landschapstypen, aardkundige waarden, cultuurhistorische objecten/monumenten, archeologische verwachtingen en structuurdragers als militaire structuren en historische dijken. Deze informatiekaart is voor wat betreft bovengrondse cultuurhistorische waarden vooral gericht op gemeenteoverschrijdende zaken en is daardoor minder geschikt voor het in kaart brengen van de lokale waarden.

2 Historisch stedenbouwkundige analyse

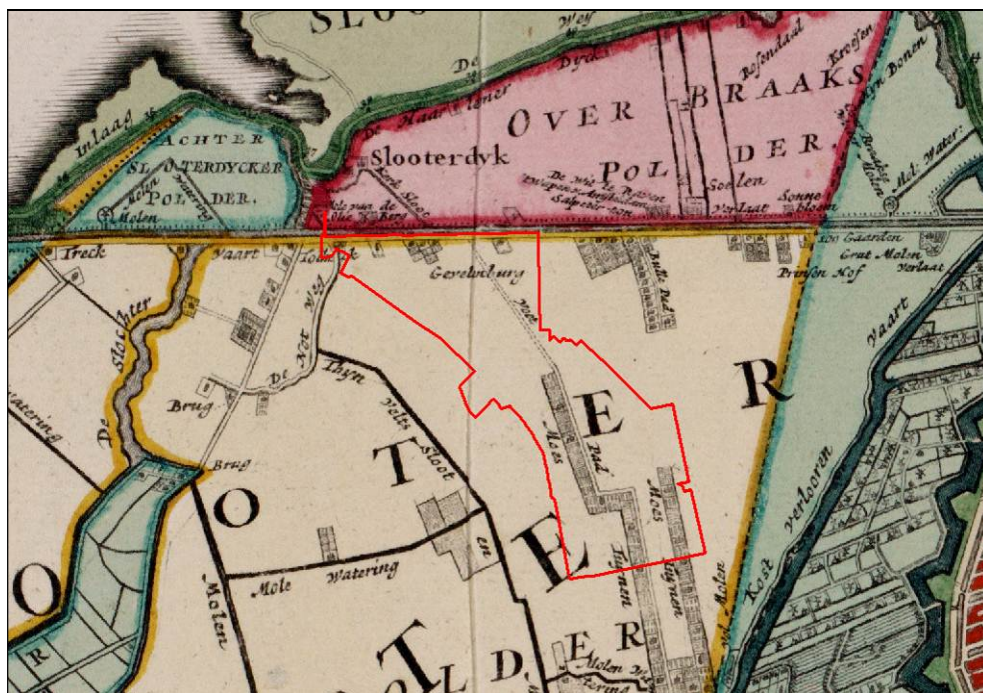
2.1 Van gemeente Sloten naar gemeente Amsterdam

Het plangebied Landlust en Gibraltarbuurt wordt begrensd door de Haarlemmerweg in het noorden, de Adolf van Nassaustraat, Willem de Zwijgerlaan en het Westelijk Marktkanaal in het oosten, de Jan van Galenstraat in het zuiden en de Joos Bankersweg, Sara Burgerhart- en Vier Heemskinderenstraat in het westen. Het plangebied is gelegen in de Sloterbinnen- en Middelveldse Gecombineerde polders, die tot 1921 tot de Gemeente Sloten behoorden.

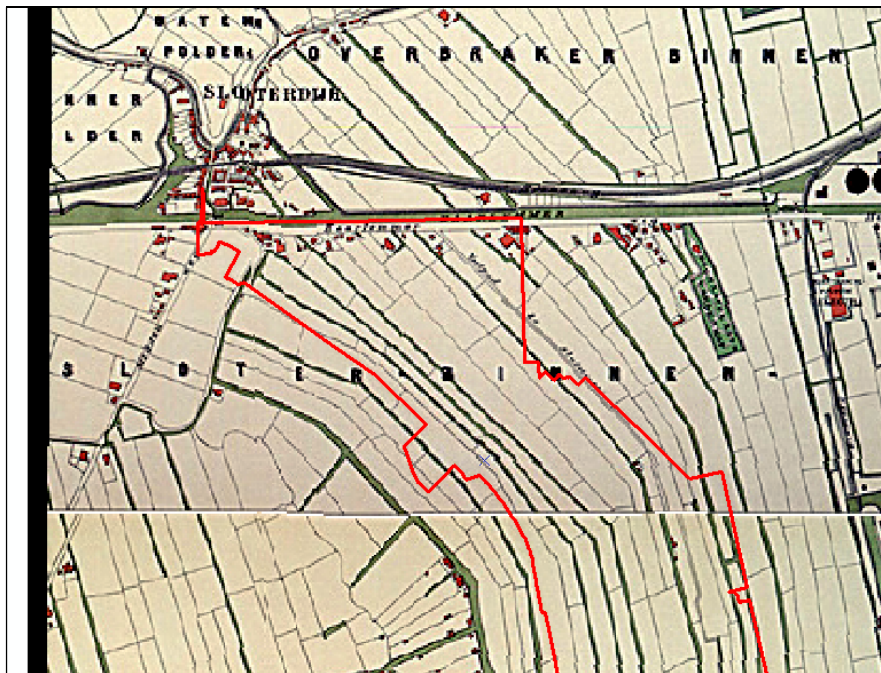
Tot aan het begin van de zeventiende eeuw vormde de slingerende Spaarndammerdijk de enige verbinding tussen Haarlem en Amsterdam. Dat veranderde met de aanleg van de Haarlemmertrekvaart en -weg in de jaren dertig van de zeventiende eeuw die sindsdien de belangrijkste verbinding tussen Amsterdam en Haarlem vormen. In de 17^e eeuw werd ook het Slatuinenpad van Sloterdijk naar Amsterdam (nabij de huidige Wiegbrug) aangelegd. Het eeuwenoude dijkdorpje Sloterdijk was tot in de 19^e eeuw de enige bebouwingsconcentratie in een verder landelijke omgeving met enkele buitenplaatsen en boerderijen. Binnen het plangebied staan enkele panden die herinneren aan de enclave Sloterdijk van vóór de verstedelijking, zoals het voormalige postkantoor aan Admiraal de Ruijterweg 537 en het complex van de Boomkerk. Laatstgenoemde herinnert aan de pre-stedelijke verkavelingsstructuur doordat het terug in de rooilijn ligt.

De zuidoost-noordwest lopende Admiraal de Ruijterweg werd in 1908 aangelegd voor de tramlijn Amsterdam-Zandvoort die de Electricche Spoorweg Maatschappij vanaf 1904 ontwikkelde en waarvoor een station in Sloterdijk werd gebouwd. Dit betekende het startsein voor een uitbreiding van de stad in noordwestelijke richting en rond 1910 werden langs de Admiraal de Ruijterweg op diverse plekken panden temidden van het polderland gebouwd.

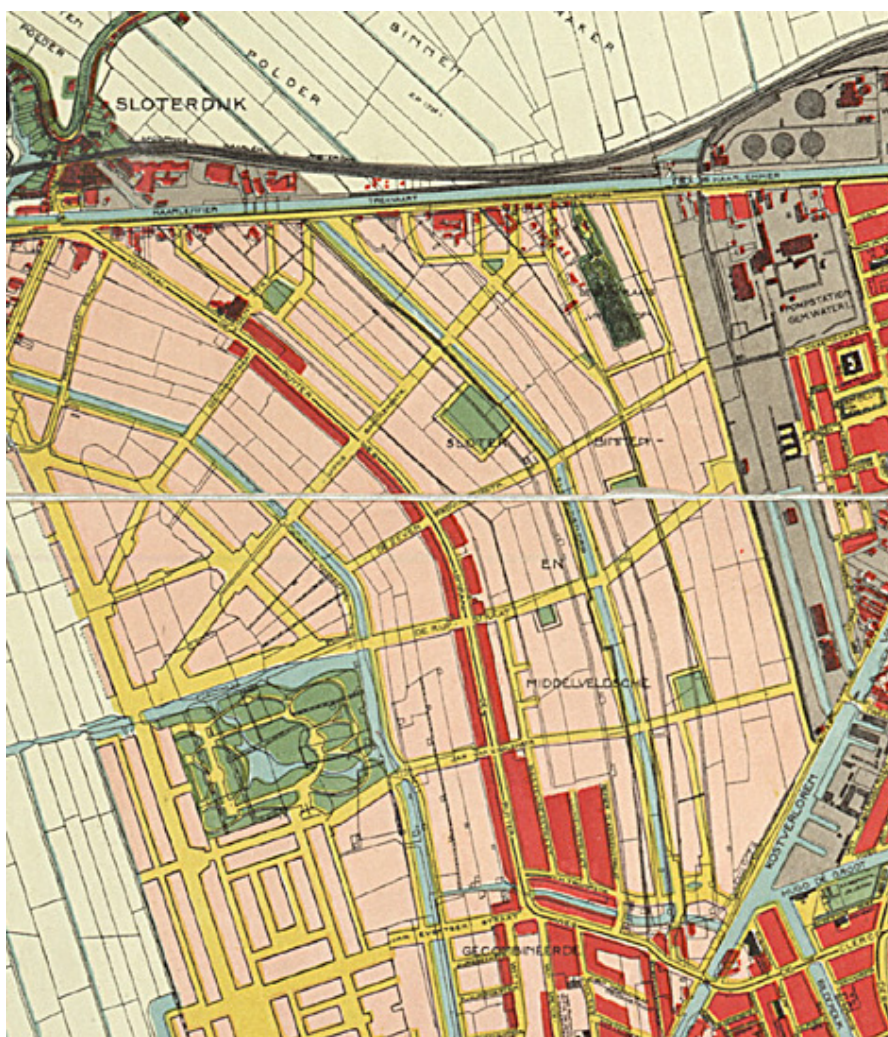
Deze relatief kalme ontwikkeling versnelde toen de gemeente Amsterdam in 1921 de gemeente Sloten annexeerde. Rond 1925 verrijzen dan ook aan weerszijden van de Admiraal de Ruijterweg grotere, aaneengesloten stukken stedelijke bebouwing met Amsterdamse Schoolarchitectuur. De ontwikkeling van de gronden aan de achterzijden van deze straat kwamen pas aan bod met de uitvoering van het Algemeen Uitbreidingsplan.

Het plangebied (rood) op de kaart van Visscher (ca. 1700). Met stippellijn is de grens tussen de ambachtshoofdelijkheden Sloten en Amsteland weergegeven. De buitenplaatsen aan weerszijden van de Haarlemmertrekvaart en het Slatuinenpad zijn hier goed zichtbaar.

Het plangebied (rood omlijnd) op de kaart van Publieke Werken (1900)

Uitsnede van de kaart van Publieke Werken, 1922

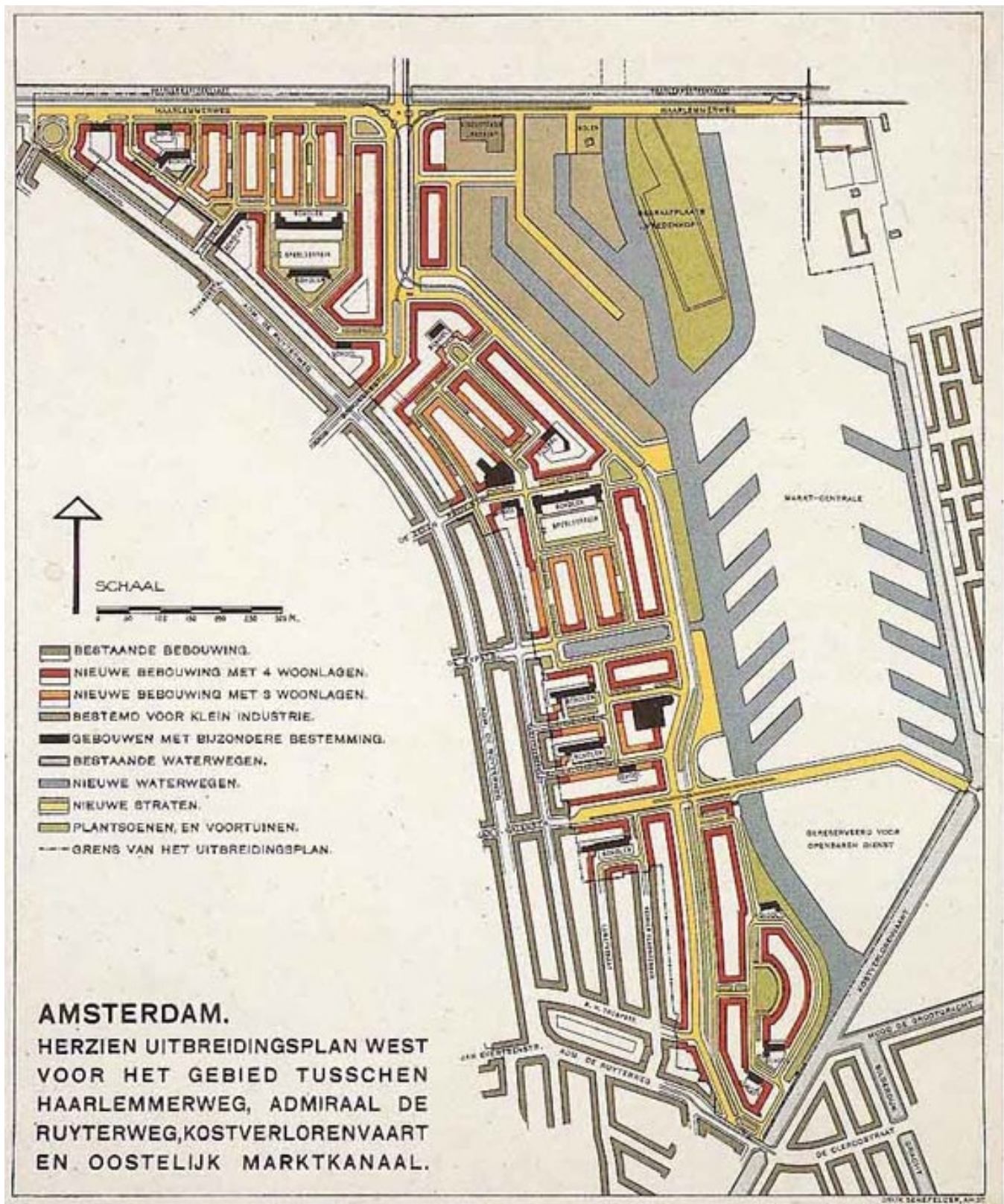
2.2 Uitbreidingsplan Landlust

Om na de annexatie van 1921 toekomstige stadsuitbreidingen vanuit één visie te laten plaatsvinden, werd in 1928 de Afdeling Stadsontwikkeling van de Dienst der Publieke Werken opgericht. De directeur van Publieke Werken was W. A. De Graaf en de stedenbouwkundig hoofdontwerper C. van Eesteren. Onder hun bezielende leiding kwam het Algemeen Uitbreidingsplan van Amsterdam (AUP) tot stand dat in 1935 officieel werd vastgesteld. Om het AUP te laten aansluiten op de bestaande stad, stelde Stadsontwikkeling reeds rond 1930 een aantal deelplannen op. In april 1929 presenteerde Stadsontwikkeling een schemaplan voor de verdere ontwikkeling van Amsterdam-West. Ook dit plan viel weer in verschillende onderdelen uiteen, waaronder het plangebied Landlust dat begrensd wordt door de Haarlemmerweg in het noorden, de Admiraal de Ruijterweg in het westen en zuiden en de Kostverlorenvaart en het Oostelijk Marktkanaal in het oosten. Landlust is bovendien het eerste deel van het AUP dat tot in detail werd uitgewerkt. Behalve woningen omvatte het plan een bedrijventerrein voor kleinschalige industrie en het terrein voor de Centrale Markthallen. Na enkele herzieningen werd het plan in 1931 vastgesteld. De uitbreidingswijk ten westen van de Admiraal de Ruijterweg is het deelplan Bosch en Lommer. Binnen dit bestemmingsplangebied maken alleen de achterzijden van de gesloten bouwblokken aan de Admiraal de Ruijterweg en de Pniëlkerk daar deel van uit. Om die reden wordt in deze rapportage niet ingezoomd op de karakteristieken van Bosch en Lommer.

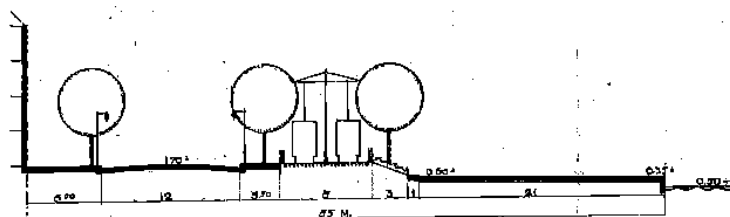
Met de aanleg van Landlust, waarvoor een nieuwe zandlaag werd opgespoten verdween de prestedelijke verkaveling. Niettemin herinneren de tracé's van de Admiraal de Ruijterweg en de Kijkduinstraat - Willem de Zwijgerlaan (die grotendeel dat van het Slatuinenpad volgen) aan de oude verkaveling.

Geheel conform de toenmalige denkbeelden werden de industriegebieden zoveel mogelijk gescheiden van woonwijken. Het woongebied werd opgezet in gesloten bouwblokken. Hierover was echter van begin af aan discussie vanwege de nadelen van het gesloten bouwblok op het gebied van licht- en luchttoetreding. De toepassing van andere verkavelingsvormen, zoals strokenbouw, bleek echter niet mogelijk omdat dit te kostbaar was in verhouding tot de hoge grondkosten. Het gevolg was dat het ideaal, namelijk woningen temidden van een open groene omgeving, in Landlust niet mogelijk bleek. De Afdeling Stadsontwikkeling kreeg wel de gelegenheid om meer ruimte voor groenvoorzieningen te reserveren (5,1 in plaats van 2,5 procent) en voor veel ruimere straatprofielen (40 in plaats van 26 procent).

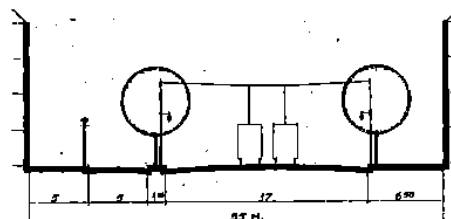
De Graaf hechtte uiteraard groot belang aan de stedenbouwkundige kwaliteit, die moest bijdragen aan een aantrekkelijke leefomgeving, met –ten opzichte van de voorgaande uitbreidingsplannen voor West- extra ruimte voor groen. Voor een echt park was geen ruimte, dus werd dit groen geïntegreerd in de straatprofielen door middel van plantsoenen. Het groen in de openbare ruimte moest op die manier ook voorzien in recreatiemogelijkheden met onder meer zit- en speelgelegenheden. Dit streven komt krachtig tot uitdrukking in de aanleg van de Willem de Zwijgerlaan en Geuzenkade en de opzet van de monumentale Brug 382 naar ontwerp van P.L. Kramer. Voor de opzet en de vormgeving ervan werden de Centrale Markthallen een belangrijke rol toegedacht. Zo vestigde De Graaf de aandacht op: “de levendigheid welke de aanstaande marktcentrale zal opleveren. Dit complex wordt met grote zorg opgezet, zodat ook uit architectonisch oogpunt een bekoorlijk geheel wordt verkregen. Het drukke verkeer op straat en op het water zal men dan vanaf een weg van grote, brede allure langs de te graven gracht zien. (...) Bovendien wordt deze weg aangelegd met veel beplanting, zodat wandelaars daar in de toekomst op genoeglijke wijze kunnen genieten van het uitzicht op het bedrijvige marktlevens.” [Van Rossem, p. 272] Uit dit citaat blijken de sterke visie en ambitie die ook tot uitdrukking komen in de straatprofielen voor onder andere de Jan van Galenstraat, Willem de Zwijgerlaan en Bosch en Lommerweg die bij het Uitbreidingsplan Landlust uit 1931 behoren. Uit de variatie van profielen blijken de functies van de straten, bijvoorbeeld van wandelroute langs het Westelijk Marktkanaal tot dynamische verkeersweg daar waar het aan twee zijden door bebouwing geflankeerd wordt, tot verkeersplein ter hoogte van het Haarlemmerweg. De dubbele trambanen die over de Willem de Zwijgerlaan hadden moeten lopen, werden gescheiden door een strook met dubbele bomenrijen. Het succes van de lanen die vlak daarvoor in het Plan Zuid van Berlage waren gerealiseerd, werden hier als uitgangspunt genomen: het meermalen geknikte tracé, en de verbredingen bij kruispunten en knikken zijn hier duidelijk op geïnspireerd.

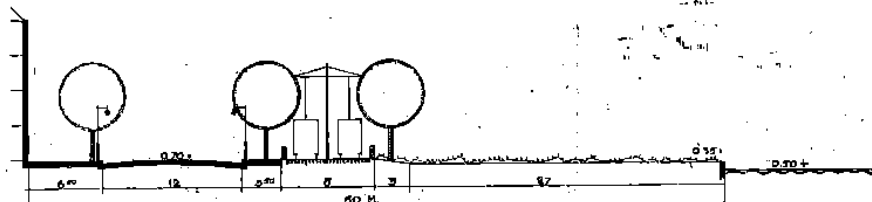
Plankaart Landlust, 1931.

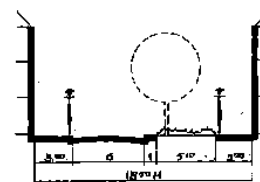
A VERKEERSWEG MET LOSWAL LANGS WEST MARKTKANAAL

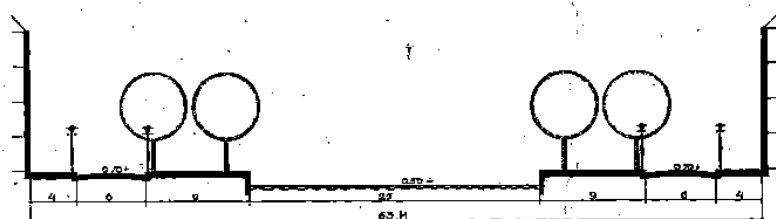
B JAN VAN GALENSTRAAT

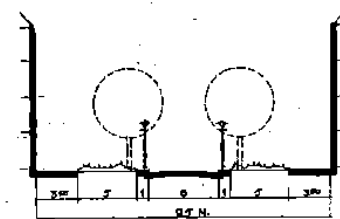
C VERKEERSWEG MET PLANTSOEN LANGS WEST MARKTKANAAL

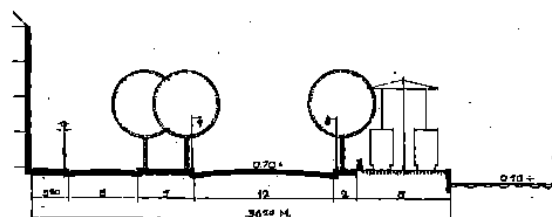
D WOONSTRAAT 18.50 M BREED

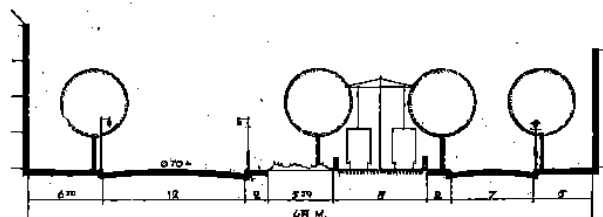
E GRACHT VERLENGDE DE RIJSTRAAT

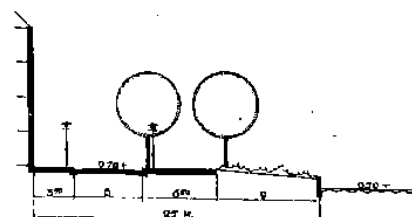
F WOONSTRAAT 25.5 M BREED

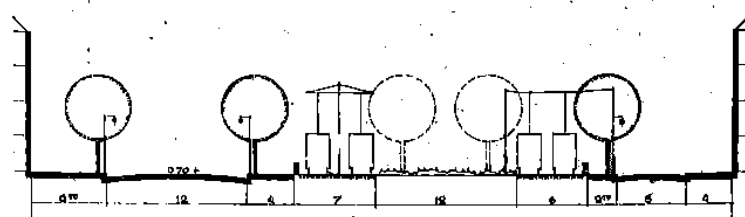
G HAARLEMMERWEG

H VERKEERSWEG LANGS INDUSTRIETERREIN

J KADE LANGS KOSTVERLORENVAAKT

K VERKEERSPLEIN BIJ HAARLEMMERWEG

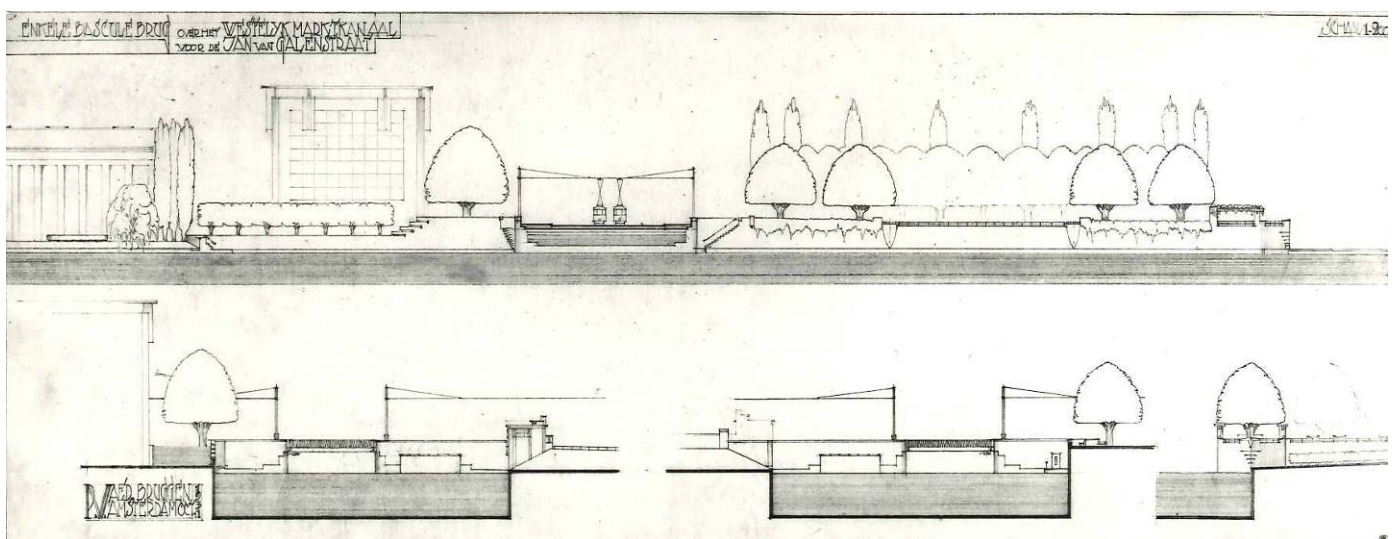
AMSTERDAM STRAATPROFIELEN PLAN LANDLUST

Profielen behorend bij Amsterdam Uitbreidingsplan, Landlust, 1931

De aanleg van Brug 382 neemt in de uitgangspunten van deze stedenbouwkundige opzet een cruciale plaats in. Het is de locatie waar verschillende elementen samenkomen: het zicht op de centrale markthallen, de kruising van diverse belangrijke verkeerswegen –inclusief de waterwegen-, verbredingen binnen de markant aangelegde Willem de Zwijgerlaan en een groen netwerk van wandelroutes- en zitlocaties die hierlangs ontworpen werden. Om die reden kent brug 382 aan de zuidwestzijde een fraai vormgeven trappartij naar de wandelzone aan de Geuzenkade. Aan de zuidoostzijde is het karakter 'organischer' met een zacht glooiend talud dat voorzien is van basaltstenen. Het gedeelte op de hoek met de centrale markthallen kent geen overgang naar een openbare zone, vanwege het feit dat dit terrein niet publiek toegankelijk was, maar aangelegd was met insteekhavens voor de tuindersschepen die aardappelen, groenten en fruit aanvoerden. Aan de noordwestzijde is de brug met het aangrenzende aansluitende park het meest royaal ontworpen. Het vormt niet alleen beeldbepalende schakel tussen de parkstroken langs de Geuzenkade en de Willem de Zwijgerlaan langs het Westelijk Marktkanaal, maar het is ook een fraai vormgegeven plek die uitnodigt om er rustig te verblijven en van het uitzicht op de bedrijvigheid van de verkeerswegen en de Centrale Markthallen te genieten. Ten noorden van het plantsoen was voorzien in een loswal. Die was, net als de opmerkelijke brede De Rijpgracht, aangelegd voor de aanvoer van bouwmaterialen die bestemd waren voor de bouw van de nieuwe woningen in Landlust. Tegelijk diende de inrichting met fraaie bomen en plantsoenen langs de De Rijpgracht voor wandelaars die zo via een aantrekkelijke route het Erasmuspark en eventueel de verder gelegen Slotterplas kunnen bereiken.

Bij de even zorgvuldig uitgekende profielen van alle woonstraten houden de breedte en keuze voor een asymmetrische of symmetrische inrichting met plantsoenstroken verband met de bebouwingshoogte en bezonning. In heel Landlust en Bosch en Lommer speelt daarom ook de keuze van de boom- en plantsoenbeplanting een cruciale rol: grote monumentale bomen aan de brede verkeerslanen of op markante plekken in de openbare ruimte, en kleine bomen in de woonstraten, groenblijvende en bloeiende heesters in de plantsoenvakken.

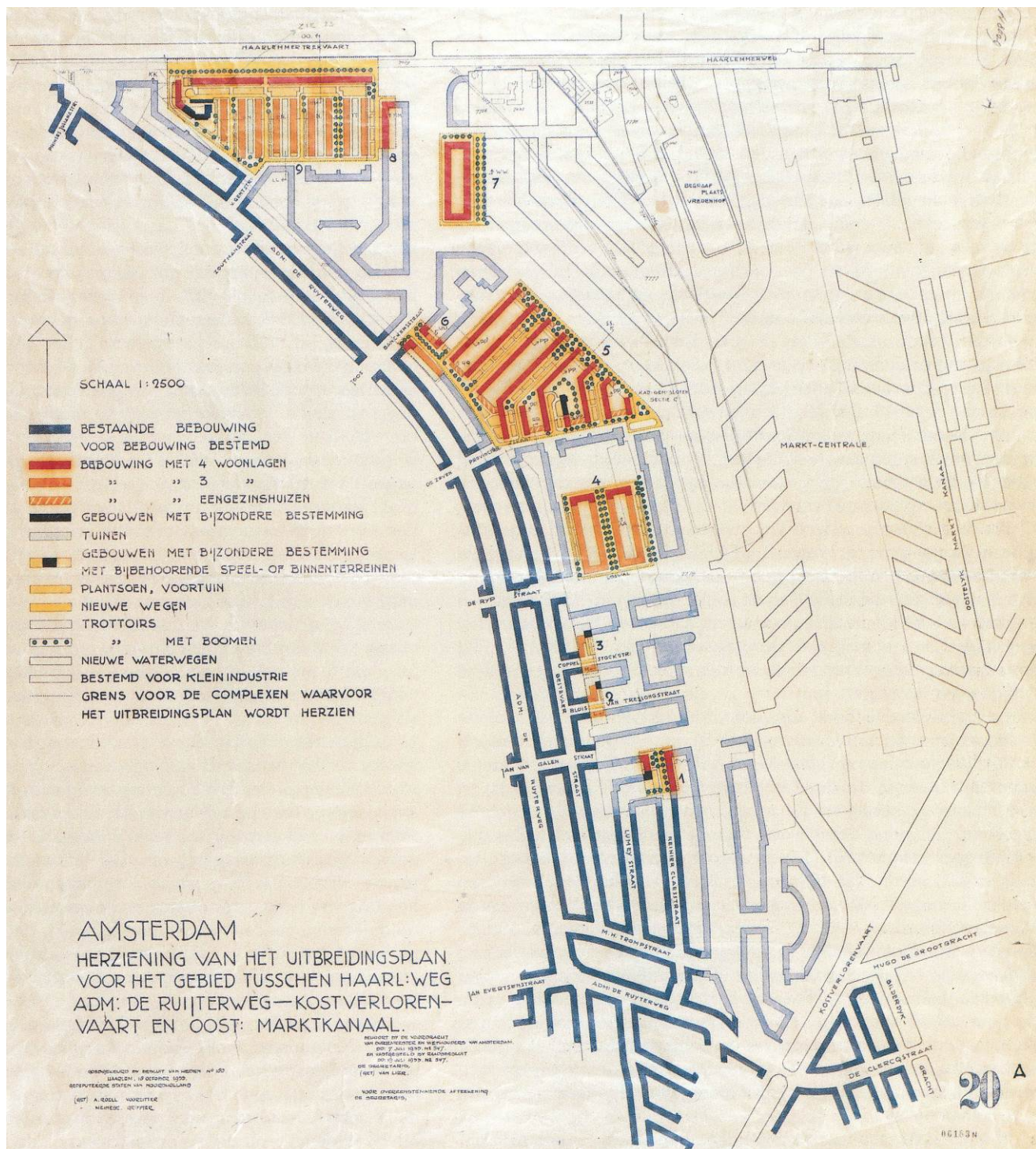
Een boeiend voorbeeld van wat het verschil kan betekenen, is in dit opzicht de inrichting van de Bos en Lommerweg, waarbij rond de Pniëlkerk prachtige, sfeerbepalende acacia's staan, maar de rest van de straat voorzien is van een te bescheiden boombeplanting ten opzichte van de maat van de straatruimte. Ook enkele locaties van de Admiraal de Ruyterweg doen vanwege het gebrek aan boombeplanting schraal aan. Hetzelfde geldt voor de plantsoenen en perken, die zonder juiste beplantingskeuze verloederd over kunnen komen en onbedoeld afbreuk doen aan de kwaliteiten van het plangebied.

Ontwerp voor brug 382 profielen, Piet Kramer, 1931

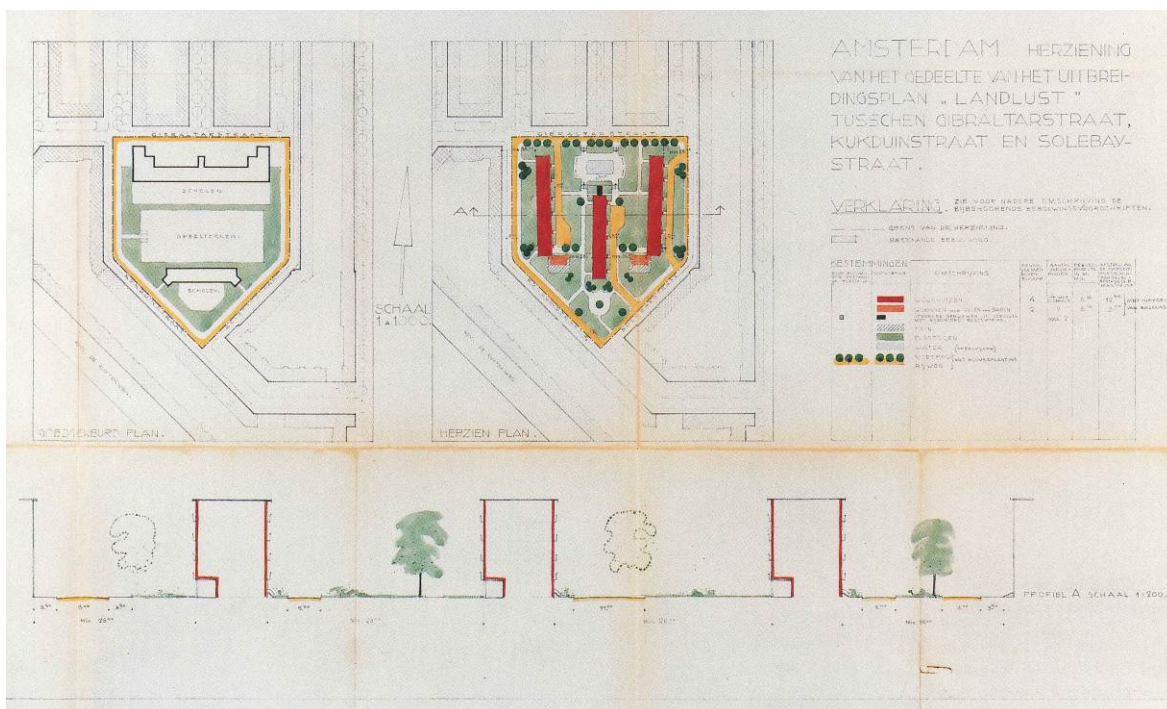
2.3 Uitvoering Plan Landlust – de eerste experimenten met strokenbouw

Zoals gezegd vormde Landlust niet het stedenbouwkundig ideaal dat de Afdeling Stadsontwikkeling voor ogen stond, vooral vanwege de keuze voor gesloten blokrandbebouwing. Zo maakte de Bond van Nederlandse Architecten haar teleurstelling kenbaar aan het College van B&W nadat het plan in 1930 officieel was vastgesteld: men had waardering voor de vele kwaliteiten van het stedenbouwkundig ontwerp, maar betreunde 'de toepassing van het gebruikelijke, maar gebrekkige gesloten bouwblok'. Tijdens de daaropvolgende uitvoering, ontstond echter ruimte voor aanpassingen.

Landlust, herziening 1933 - in rood het strokenbouwexperiment van Merkelbach. In het noorden is in rood meer strokenbouw zichtbaar. In dit geval een niet uitgevoerd ontwerp van J. Duiker. In 1935 kwamen hier de gesloten bouwblokken van P. Kramer (niet te verwarren met P.L.).

Een aantal jaren later, in 1940, kwam nog een locatie vrij waar strokenbouw gerealiseerd werd, te weten tussen de Gibraltar-, Kijkduin- en Solebaystraat. Hier waren oorspronkelijk scholen gepland, maar deze werden overbodig verklaard. In plaats daarvan kwamen drie noord- zuidstroken in een groene omgeving met ruimte voor speelgelegenheden. De middelste strook is verschoven zodat ruimte voor een kinderbad, Het Gibraltarbad, ontstond. Het complex werd ontworpen door C. Keesman en vanwege de oorlog pas in 1948 gerealiseerd. De bijbehorende, zorgvuldig vormgegeven, groenaanleg en het kinderbadje zijn een ontwerp van J.H. Mulder.

12

3 Betekenisvolle structuren, elementen en bebouwing

3.1 Cultuurhistorisch betekenisvolle elementen en structuren

Haarlemmerweg en -trekvaart

Aanleg plangebied

Profielen openbare ruimte

Groenaanleg langs het Westelijk Marktkanaal, Willem de Zwijgerlaan, Geuzenkade en Brug 382

Groenaanleg rond de Keesmanblokken

3.2 Cultuurhistorisch betekenisvolle bebouwing

Binnen het plangebied Landlust kunnen enkele objecten als bijzonder betekenisvol worden aangemerkt, te weten de geselecteerde (potentiële) monumenten en de orde 1 en 2 panden. Op de onderstaande ordekaart van de 19de eeuwse Ring, Gordel 20-40 en de AUP- en Post AUP-gebieden 1945 – 1970, is een waardering gegeven aan de bebouwing in het gebied.

Een uitzondering hierop is het complex van Gulden en Geldmaker aan de De Rijkgracht. Dit complex heeft nu een basisorde, maar wij adviseren dit op te hogen naar een orde 2 en het als zodanig te behandelen in het bestemmingsplan. De opwaardering wordt gerechtvaardigd door de recente renovatiebeurt die een groot verschil vormt met de voorgaande situatie en waardoor de oorspronkelijke architectonische en stedenbouwkundige kwaliteiten weer treffend tot hun recht komen. Het complex vormt nu dan ook weer een bijzonder ankerpunt in de buurt.

In het plangebied zijn onderstaande (potentiele) rijks- en gemeentelijke monumenten (situatie 5 maart 2014).

Naam	Adresaanduiding	Ontwerper	Status
Complex Landlust	Juliana van Stolbergenstraat Louise de Colignystraat Bestevaerstraat Willem de Zwijgerlaan	B. Merkelbach & Ch.Karsten	GM
Complex Landlust	Louise de Colignystraat Charlotte de Bourbonstraat Bestevaerstraat Willem de Zwijgerlaan	G. Versteegh en zoon	GM
Complex Landlust	Charlotte de Bourbonstraat Anna van Burenstraat Willem de Zwijgerlaan Karel Doormanstraat	P. Vorkink	MSP
Keesmanblokken met kinderbadje en groenaanleg	Solebaystraat Kijkduinstraat Gibraltarstraat	C. Keesman en J.H. Mulder	GM
Kijkduinstraat 17	School	Publieke Werken	GM
Postkantoor	Admiraal de Ruijterweg 537	onbekend	GM
Parochie Boomkerk	Admiraal de Ruijterweg 408	P.J. Bekkers	GM
Boomkerk	Admiraal de Ruijterweg 406	P.J. Bekkers	RM
Brug 382 / Bolwerk	Jan van Galenstraat/Westerkanaal	P.L. Kramer	RM
Pniëlkerk	Bos en Lommerweg 1	B.T. Boeyinga	RM

Ordekaart, uitsnede bestemmingsplangebied Landlust, 5 maart 2014

De architectonische ordes zijn in de 19^e-eeuwse Ring en Gordel 20-40 als volgt gedefinieerd:

Paars – Orde 1: De geregistreerde en beoogde Rijks- en Gemeentelijke monumenten

Rood – Orde 2: Monumentwaardige bouwwerken met een nadrukkelijke architectonische verbijzondering en bouwwerken met een bijzondere cultuurhistorische betekenis;

Oranje – Orde 3: Karakteristieke bouwwerken met architectonische en/of stedenbouwkundige meerwaarde;

Geel – Basisorde: Voor de periode kenmerkende bouwwerken met basiskwaliteit, of bouwwerken die door ingrijpende wijzigingen hun architectonische meerwaarde hebben verloren

De architectonische ordes zijn in AUP-gebieden als volgt gedefinieerd:

Paars: orde 1: Een architectuureenheid die op basis van typologie, een voor die periode bijzondere en/of karakteristieke architectonische vormgeving, de positie in een verkavelingseenheid en/of zijn bijdrage aan een verkaveling en veld de status heeft van Rijks- of gemeentelijk monument of daarvoor in aanmerking komt.

Rood: orde 2: een architectuureenheid met een voor de periode karakteristieke architectonische vormgeving en/of typologie, die bovendien een belangrijke bijdrage levert aan de compositie van de verkavelingseenheid en het veld.

Oranje: orde 3: een architectuureenheid met een voor de periode kenmerkende vormgeving en/of kenmerkende typologie en/of belangrijke bijdrage aan de compositie van de verkaveling en het veld.

Grijs: basisorde: een voor de periode kenmerkende architectuureenheid zonder architectonische of stedenbouwkundige meerwaarde, ofwel ontstaan door geringe ontwerpkwaliteit ofwel door latere, ingrijpende wijzigingen waardoor deze de architectonische meerwaarde en/of bijdrage aan de compositie van de verkaveling heeft verloren”.

4 Conclusie

Resumé

Het plangebied Landlust en Gibraltarbuurt wordt bepaald door 17e eeuwse Haarlemmerweg en –trekvaart, de in 1908 aangelegde Admiraal de Ruijterweg en het uitbreidingsplan Landlust uit 1931. Het plangebied raakte bebouwd in de eerste helft van de 20e eeuw. Daardoor getuigt het plan van verschillende architectuurstijlen en stedenbouwkundige opvattingen: van traditionele gesloten bouwblokken in 19e eeuwse en Amsterdamse Schoolarchitectuur tot experimentele strokenbouw in modernistische vormtaal. Dit leidt tot bebouwing van drie tot vier lagen onder zadelf- of juist platte daken met bergingen op zolder of juist de begane grond en tot blokken met privétuinen of gemeenteschappelijke binnen- en semiopenbare tuinen. Landlust toont een mooie staalkaart van dit soort oplossingen. Het verbindende element is in wezen de opzet van de openbare ruimte, waarbij veel aandacht uitging naar geïntegreerde groenvoorzieningen. Op enkele projecten na, waarbij onder andere openbare pleinruimtes van bebouwing zijn voorzien, is het gehele gebied gaaf bewaard gebleven en vormen de strokenbouwexperimenten de opmaat van wat na de oorlog decennialang de stedenbouwkundige maatstaf zou vormen. Daarmee is Landlust van cultuurhistorische waarde.

Ten aanzien van Haarlemmertrekvaart – en weg

Het groen en water als zodanig te bestemmen in de regels van het bestemmingsplan en voor de omgang met de kade- en oeverprofielen een sloopvergunningstelsel in het bestemmingsplan op te nemen of anderszins specifiek beleid vast te stellen

Ten aanzien van de bebouwing

Het verdient aanbeveling om de verkaveling met rooilijnen vast te leggen. Bij cultuurhistorisch betekenisvolle architectuur is het wenselijk om bouwhoogten, rooilijnen en kapvormen in de regels van het bestemmingsplan vast te leggen.

Daarnaast verdient het aanbeveling om voor de betekenisvolle bebouwing die met een orde 1 of 2 gewaardeerd is, een sloopvergunningstelsel op te nemen waarbij een bepaling van zodanige strekking wordt opgenomen dat een nadere cultuurhistorische afweging gemaakt moet worden. De achtergrond hiervan is dat sinds 1 april 2012 voor de activiteit slopen alleen nog een meldingsplicht bestaat en geen samenloopregeling bestaat tussen de melding en de omgevingsvergunning. Dit is wel het geval indien een sloopregeling wordt opgenomen in het bestemmingsplan. Aangezien bij de orde 1 en 2 panden het ruimtelijke beeld/stads- en straatbeeld in het geding is ligt hier de ruimtelijke relevantie en relatie met het bestemmingsplan. Daarbij kan er verwezen worden naar het feit dat voor aangewezen monumenten de erfgoedverordening danwel monumentwet gelden.

Ten aanzien van de openbare ruimte en groenstructuur

De openbare groenelementen, zoals plantsoenen en perken, alsook de tuinen als groenbestemming vastleggen. Bij herinrichting van de openbare ruimte is het van belang rekening te houden met de opzet voor de wandelroutes die een integraal onderdeel van de straatprofielen zijn. De keuze van de boom- en plantsoenbeplanting is hierbij relevant. Daarnaast adviseert BMA om speciaal beleid op de omgang met het groen te voeren.

Bronnen

Cultuurhistorische Verkenning Rond de Graven, C. van Onna, red. H. Aardse, Bureau Monumenten & Archeologie, 2012

Archeologisch Bureauonderzoek plangebied Landlust en Gibraltarbuurt, T. Terhorst, red. J. Gawronski, Bureau Monumenten & Archeologie, 2013

'Het Slatuinenpad', in *Ons Amsterdam*, nr. 49, 1997, p.42

Bos en Lommer en De Baarsjes : De geschiedenis van Amsterdam-West, T. Heijdra, Alkmaar 2004.

Notitie Brug 382, H. Aardse, Bureau Monumenten & Archeologie, december 2012

Het Algemeen Uitbreidingsplan van Amsterdam: geschiedenis en ontwerp, V. van Rossem, Deel II van 'Cornelis van Eesteren Architect Urbanist', onder redactie van Manfred Bock, Rotterdam, 1993

Kaarten van Amsterdam, 1866 -2000, M. Hamелеers, Bussum, 2002

Colofon

Datum: 7 mei 2014
Status: Definitief
Redactie: Vincent van Rossem
Tekst: Hester Aardse

© Bureau Monumenten & Archeologie, Gemeente Amsterdam, 2014
Postbus 10718, 1001 ES Amsterdam, 020-2514900

Niets uit deze uitgave mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op enigerlei andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van BMA. BMA aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.